

ARQUEOCEC

FULL INFORMATIU DEL GRUP
D' ARQUEOLOGIA
" PELEGRÍ CASADES I GRAMATXES
(SECCIÓ D' HISTÒRIA I ART)

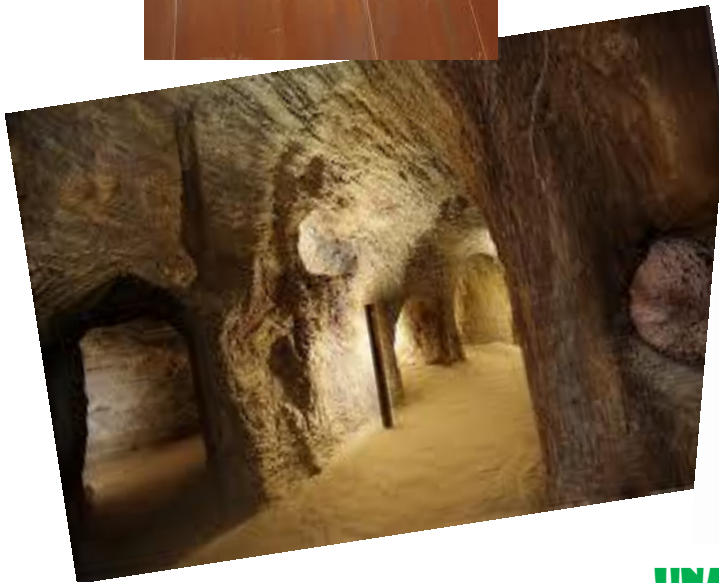

ANY 4
DESEMBRE 2014

NÚM. 40

ACTIVITATS FETS I NOTÍCIES D'ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

DISSABTE 13 DE DESEMBRE VISITA MATINAL AL

UNA VISITA A LES MINES

**NEOLÍTIQUES
MÉS IMPORTANTS D'EUROPA**

ON ENS EXPLICARÀN

S'INSTAL·LEN A MENORCA RÈPLIQUES DE TAULA

La Conselleria de Cultura, Patrimoni i Educació, ha instal·lat una rèplica d'una taula a les estacions marítimes de Maó i Ciutadella amb l'objectiu de donar a conèixer i difondre la candidatura de la Menorca Talaiòtica davant la UNESCO per obtenir el títol de Patrimoni Mundial.

Les rèpliques, de 2,5 metres d'altura, se sumen a la que ja està instal·lada a la secció d'Arribades de l'Aeroport de Menorca. D'aquesta manera, les principals vies d'entrada a l'Illa serveixen per informar als turistes i visitants d'aquesta iniciativa.

“La candidatura de la Menorca Talaiòtica davant la UNESCO és un projecte de tots els menorquins”, explica la consellera Baílló.

NOVES TROBALLES A LA BOELLA

L'excavació realitzada al jaciment del Barranc de la Boella (la Canonja-Tarragonès) sota la direcció de l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social al llarg d'aquest any s'ha centrat a la zona coneguda com la Mina, en una superfície de quasi bé 25 metres quadrats, on han aparegut diverses restes animals i d'indústria lítica inèdits fins ara. Es preveu que en futures campanyes que es portin a terme en aquest mateix indret apareguin fòssils de més d'un milió d'anys d'antiguitat.

Durant els treballs d'excavació realitzats aquest passat mes d'octubre al barranc de la Boella, s'hi han trobat espècies de fauna que encara no havien aparegut en aquest indret: escalètics de tortuga, tigres de dents de sabre i abundants copròlits de hiena. També han aparegut restes

de pedra tallada que, per la seva antiguitat –aproximadament un milió d'anys—són de gran importància per explicar l'origen de les primeres poblacions humanes a Euràsia.

3

OLESA DE MONTSERRAT RECUPERA EL SEU BALUARD MEDIEVAL

Les entitats culturals l'Arrel Acció Cultural i el Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà (CMRO) estan molt satisfets. A més a més d'haver trobat una part del seu baluard medieval, han descobert que Olesa té un passat romà.

L'ajuntament va decidir reurbanitzar l'espai de la plaça de la Cendra i de la plaça Nova, per afavorir la imatge del barri i va acordar amb les entitats efectuar abans un treball arqueològic a la zona, a tocar de l'església de Santa Maria.

S'hi ha fet cinc sondatges i segons es va confirmar ben aviat tindran més notícies, doncs es podrà fer una prospecció amb georadar a l'església.

Tornant a les restes trobades, ha aparegut l'antic baluard o bastió del castell d'Olesa i també han sortit a la llum dues fosses, d'uns vuit metres de

diàmetre. Per les peces amb què es van reomplir aquests pous, es calcula que un d'ells era d'abans del S-XIV i l'altre, d'abans del S-XVII.

Hi han aparegut restes ceràmiques i una troballa excepcional, tègules romanes.

Fins ara es tenia constància del passat iber d'Olesa, i es plantejava l'inici del nucli de la vila en època medieval. Ara, però, es fa evident que també té un passat romà.

BUSCANT L'ORIGEN DELS VILARS

La Universitat de Lleida (UdL) ha aconseguit esgarapar del Ministeri de Cultura una partida de diners per continuar amb les excavacions d'un dels principals jaciments de Ponent i un dels conjunts d'arqueologia ibèrica més importants d'Europa: la fortalesa dels Vilars d'Arbeca.

El grup d'investigació prehistòrica de la Universitat de Lleida (GIP) liderat pel catedràtic Emili Junyent, va començar el passat mes de novembre una nova fase d'excavacions que només durarà quatre setmanes i que permetrà actuar sobre el barri est de la fortalesa amb l'objectiu de tancar el procés de recerca sobre aquest espai del jaciment.

L'objectiu d'enguany és l'excavació i finalització d'aquest barri est per completar l'estudi de la

que s'entén que és la zona fundacional del complex. Per l'any vinent es programaran treballs de restauració d'aquest espai.

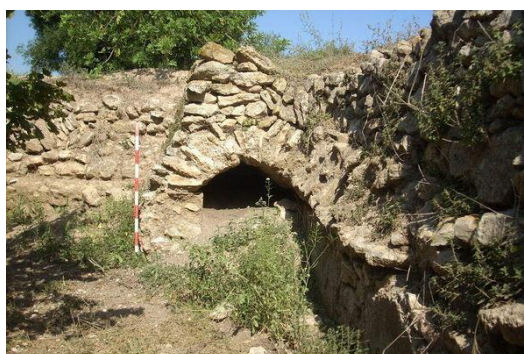
4

Documenten la part més ben conservada de l'altre aqüeducte de Tàrraco

No se'n conserven estructures a la vista ni arcades espectaculars, però fou determinant per a garantir el subministrament d'aigua a la flamant Tàrraco a mesura que aquesta creixia, quan ja era la capital de la principal província de l'Imperi.

L'aqüeducte del Gaià va ser "l'altre" aqüeducte, eclipsat d'alguna manera pel del Francolí i, en concret, pel tram popularment conegut com el Pont del Diable, però ambdues construccions foren molt importants per a cobrir les necessitats hídriques de la població a partir del S.I d.C.

I, després d'un oblit de segles, a "l'altre" aqüeducte de Tàrraco li ha arribat la seva oportunitat. Una intervenció portada enguany a terme per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) ha permès documentar i localitzar el recorregut, que naixia al Pont d'Armentera amb una longitud de més de 40 quilòmetres. L'actuació s'ha centrat en el tram de 12 quilòmetres que passa per la localitat de La Secuita, on hi ha nombrosos trams a la vista que sumen aproximadament un quilòmetre en total.

EXPOSICIÓ DELS CAPS ENCLAVATS D'ULLASTRET

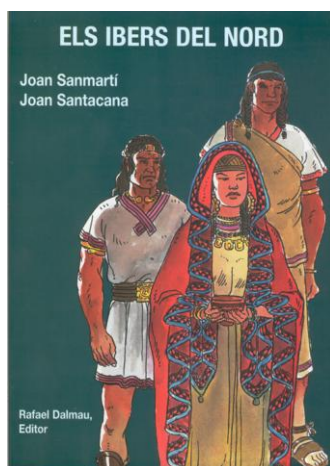
El passat mes de novembre es va inaugurar l'exposició *Els caps tallats d'Ullastret. Violència i ritual al món iber*, a la subseu del Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC), en el recinte iber del Baix Empordà. La mostra es podrà visitar fins al 31 de maig del 2015 i s'ha concebut com un muntatge itinerant. En el Departament de Cultura donen per fet que a partir del proper estiu es podrà visitar en altres subseus del MAC, molt possiblement a la del poblat iber de Puig Castellet de Santa Coloma de Gramanet, i fins i tot podria sortir a l'estranger i exhibir-se en altres museus europeus.

DESCOBERT UN FORTÍ DEL SEGLE II a/C. AL COLL DEL MORO (Gandesa)

Arqueòlegs de la Universitat de Barcelona i de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica codirigits per Rafael Jornet han descobert en el jaciment de Coll del Moro de Gandesa un fortí romà amb restes de fonaments de cases i carrers formant un urbanisme complex construït amb terrasses. Aquesta actuació confirma la importància d'aquest conjunt arqueològic, que està integrat per una necròpolis d'incineració, que comprèn tres àrees ben diferenciades i que s'enquadra entre finals dels segles IX aC. i V-IV aC. i un hàbitat que va des de l'època preibèrica fins al segle III dC.

En aquesta campanya s'han descobert restes d'un fortí d'època romà-republicana dels segles II-I aC. probablement lligat a la xarxa militar romana per a la conquesta de la vall de l'Ebre que reaprofitava i remonumentalitzava l'antiga torre ibèrica del Coll del Moro. Els anys vinents la investigació se centrarà en l'excavació del fortí romà, els nous habitatges ibèrics i la delimitació de la fortificació pels costats est, sud i oest.

El Coll del Moro és un dels pocs poblats ibèrics de Catalunya del qual es coneix i es pot visitar la necròpoli. Pertanyia a la tribu dels ilercavons.

ELS IBERS DEL NORD és una posada al dia del coneixement arqueològic i, per tant, històric sobre una de les civilitzacions més brillants de la Mediterrània preromana, tal com es va desenvolupar a la part septentrional del seu territori, entre el Llenguadoc occidental i el nord del País Valencià.

El naixement de la cultura ibèrica, fa dos mil sis-cents anys, està directament relacionat amb el desenvolupament de les societats complexes i la formació d'entitats polítiques d'àmbit regional, dirigides per aristocràcies. Des del punt de vista social, per tant, assenyalava l'aparició de la desigualtat hereditària.

Aquests fenòmens estan vinculats a la colonització grega i fenícia, però aquest llibre defensa la tesi que sobretot van constituir la resposta als problemes creats pel creixement demogràfic del període anterior i per la intensificació econòmica que se'n

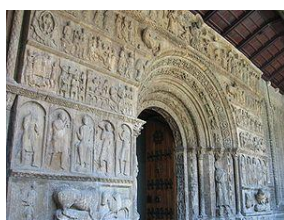
derivà; tot plegat va comportar una transformació extraordinària del territori, del paisatge i de les relacions socials.

Per primera vegada en aquesta zona van aparèixer grans nuclis de poblament, de funcions i caràcter urbans.

6

El segon informe que encarrega la Generalitat per determinar si el claustre de Palamós és romànic no deixa marge per continuar especulant. Segons Eduard Carbonell, autor del dictamen, ” **no hi ha ni una sola pedra autèntica**”.

La portalada del monestir de Ripoll, del segle XII, ha estat inclosa a la llista indicativa, que és el pas previ per esdevenir candidatura oficial per ser declarada Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO. És un element únic del romànic europeu.

La Tàrrrega cristiana va néixer el 1056, al castell. L'indret havia passat del domini sarraí al cristià sota el regnat de Ramon Berenguer I. És el vestigi històric més antic de la ciutat, declarat bé cultural d'interès nacional. Ara el Consistori planeja reconvertir-lo en un parc urbà tot millorant-ne els accessos.

CONFERÈNCIES

17 de desembre

El castell de Rocabruna. Intervencions arqueològiques 2007-2014

Conferenciants: Bibiana Agustí i Dolors Codina

Moderadora: Marta Sancho

Lloc:

Palau Marc, sala d'actes

Rambla de Santa Mònica, 8

Barcelona

Hora:

19,00 hores

Organitza:

Departament de Cultura. Direcció General

d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni

Servei d'Arqueologia i Paleontologia

Generalitat de Catalunya

